

Wyrok z dnia 13 listopada 1997 r.

I PKN 347/97

W razie wypowiedzenia umowy o pracę na podstawie art. 10 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.) pracownikowi podlegającemu szczególnej ochronie przed wypowiedzeniem i rozwiązaniem stosunku pracy, zamiast konsultacji pracodawcy z zakładową organizacją związkową (art. 38 KP) ma zastosowanie ich współdziałanie określone w art. 10 ust. 3 tej ustawy.

Przewodniczący SSN: Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 1997 r. sprawy z powództwa Aldony M. przeciwko Bankowi Handlowemu SA w W. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sadu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 11 kwietnia 1997 r. [...]

1. z m i e n i ł zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że przywrócił powódkę do pracy u pozwanego na poprzednich warunkach,

2. zasądził od pozwanego na rzecz adwokata Marka Ż. kwotę 10 zł (dziesięć) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa powódki z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

U z a s a d n i e n i e

Powódka Aldona M. w sprawie przeciwko Bankowi Handlowemu S.A. w W. o przywrócenie do pracy wniosła kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 11 kwietnia 1997 r. [...]. Zaskarżonym wyrokiem zmieniono wyrok Sądu I instancji oddalający powództwo i

zasądzono odszkodowanie z tytułu naruszenia trybu wypowiedzenia umowy o pracę (art. 38 KP), nie uwzględniając roszczenia o przywrócenie do pracy na podstawie art. 45 § 2 KP z tego względu, że powódka przebywała na urlopie wychowawczym. Wypowiedzenia dokonano w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.).

W kasacji zarzucono naruszenie art. 45 § 2 i art. 8 KP przez przyjęcie, że przywrócenie powódki do pracy było niemożliwe lub niecelowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona.

Z przepisów § 2 ust. 2 i § 15 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 w sprawie urlopów wychowawczych (jednolity tekst: Dz. U. z 1990 r. Nr 76, poz. 454 ze zm.), obowiązujących w czasie wypowiedzenia powódce umowy o pracę wynika, że w czasie urlopu wychowawczego zakład pracy nie może wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z pracownicą, chyba że zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownicy lub wypowiedzenie następuje z przyczyn i na warunkach określonych w ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. Przekształcenia organizacyjne połączone ze zmniejszeniem zatrudnienia u pozwanego uzasadniały wypowiedzenie umowy powódce (art. 5 ust. 3 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r.). Wypowiedzenie jest jednakże sprzeczne z prawem, gdyż naruszono art. 10 ust. 3 tej ustawy. W przypadku zamierzonego wypowiedzenia osobie podlegającej szczególnej ochronie (a do nich należy powódka) czynność ta może bowiem być dokonana pod warunkiem niezgłoszenia sprzeciwu przez zakładową organizację związkową w terminie 14 dni od otrzymania zawiadomienia o zamierzonym wypowiedzeniu. Pozwany pracodawca wysłał powódce wypowiedzenie przed upływem 5 dni od zawiadomienia organizacji związkowej o zamiarze jego złożenia, co zostało ocenione przez Sąd II instancji jako naruszenie art. 38 KP. Przepis ten ma zastosowanie przy wypowiedzeniu umów o pracę na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r., jednakże dla pracowników

szczególnie chronionych przed wypowiedzeniem i rozwiązaniem ustalono w art. 10 ust. 3 tej ustawy odrębny tryb współdziałania ze związkami zawodowymi. Jak wynika z art. 10 ust. 2 ustawy, ten odrębny tryb wyłącza konsultacje z art. 38 KP.

Zarzut naruszenia art. 45 § 2 KP jest trafny, choć jego uzasadnienie nie jest wystarczające. Przepis ten zezwala sądowi w szczególnych okolicznościach na zasądzenie odszkodowania w miejsce dochodzonego przez pracownika przywrócenia do pracy. Nie może on jednak w niniejszej sprawie mieć zastosowania, ponieważ art. 45 § 3 KP w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją Kodeksu pracy z dnia 2 lutego 1996 r. stanowił, iż przepisu § 2 nie stosuje się do pracowników, o których mowa w art. 39 i 177 KP, oraz w przepisach szczególnych dotyczących ochrony pracowników przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę. Przepis art. 45 § 3 KP w tym brzmieniu stosuje się w niniejszej sprawie, gdyż sprawa toczyła się przed Sądem Pracy w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110 ze zm. - art. 6). Niedopuszczalność stosowania wobec powódki przepisu art. 45 § 2 KP oznacza, że ze względu na sprzeczność z prawem złożonego jej wypowiedzenia należało na podstawie art. 45 § 1 KP zgodnie z jej żądaniem, orzec przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach.

Z tych względów na mocy art. 393¹⁵ KPC orzeczono jak w sentencji.

=====